

## POSTANOWIENIE

31 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 31 lipca 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa P. H. i K. H.  
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.  
o zapłatę i ustalenie,  
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku  
z 23 września 2022 r., V ACa 487/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz K. H. i P. H.  
po 2717 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z  
odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie  
tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia  
zapłaty.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 września 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 17 marca 2022 r., w którym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów 103 766,36 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz ustalił nieistnienie między stronami stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości. Wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.) dotyczące: uznawania klauzul przeliczeniowych za określające główne świadczenia stron, możliwości dalszego wykonywania umowy kredytu denominowanego po wyeliminowaniu klauzuli denominacyjnej, wpływu uwzględnionej w umowie kredytu możliwości jego przewalutowania na możliwość uznania postanowień tej umowy za naruszające dobre obyczaje oraz interes konsumenta w stopniu rażącym, możliwości zastępowania wyeliminowanych klauzul abuzywnych przepisami dyspozytywnymi oraz terminu wymagalności roszczenia konsumenta o zwrot sumy spłaconych rat.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli m.in. o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania kasacyjnego.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla

rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. np. postanowienia SN: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17). Powinno ono zostać sformułowane na tle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN z 31 października 2023 r., I CSK 4205/22, i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3355/23).

Odnosząc się do formułowanych przez skarżącego zagadnień prawnych, należy podkreślić, że każde z nich znalazło już rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przez co nie mają waloru istotnych. W przedmiocie zagadnienia pierwszego wskazać należy, iż w aktualnej judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że zastrzeżone w umowie kredytu klauzule dotyczące przeliczenia kwoty wypłaconego kredytu i spłacanych rat na walutę obcą określają główne świadczenia stron w rozumieniu art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c. i art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 (zob. m.in. wyroki SN z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr B, poz. 20; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 24 lutego 2022 r., II CSKP 45/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, i z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 54). Wniosek w tym bardziej należy odnieść do klauzul, na podstawie których następowało określenie wysokości świadczenia w umowach kredytu denominowanego (zob. wyroki SN: z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21, i z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22). Determinują one bowiem wprost wysokość kwoty kredytu w złotych, którą ma wypłacić bank, a także kwoty przypadającej do spłaty.

W odniesieniu do możliwości dalszego wykonywania umowy kredytu denominowanego po wyeliminowaniu klauzuli denominacyjnej podkreślić należy,

że zgodnie z punktem 2 uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie. Zgodnie z art. 87 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym uchwała ta ma moc zasady prawnej i wiąże Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie.

Przechodząc do trzeciego zagadnienia dotyczącego wpływu uwzględnionej w umowie kredytu możliwości jego przewalutowania na możliwość uznania postanowień tej umowy za naruszające dobre obyczaje oraz interes konsumenta w stopniu rażącym, podkreślić trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przesądzoło jednoznacznie, iż oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone w rozumieniu art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c., dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (uchwała składu siedmiu sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). Późniejsza możliwość sanowania umowy, przykładowo poprzez skorzystanie z przewidzianej umową kredytu możliwości jej przewalutowania, na którą powołuje się skarżący, nie eliminuje abuzywnego charakteru postanowień umowy, badanego na moment jej zawierania.

W kwestii ewentualnego stosowania przepisów prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym w celu zastąpienia wyeliminowanych z umowy postanowień abuzywnych należy wskazać, że zgodnie z punktem 1 uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

Odnosząc się do zagadnienia prawnego dotyczącego terminu wymagalności roszczenia konsumenta o zwrot sumy spłaconych rat, należy zauważyć, że w wyroku z 7 grudnia 2023 r. w sprawie SM, KM przeciwko mBank

S.A. (C-140/22) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie takiej wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw wynikających z dyrektywy jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy tego, iż nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, oraz konsekwencji uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną (pkt 65). W świetle tego orzeczenia niedopuszczalne byłoby przyjęcie, jak postuluje to skarżący, że konsument może żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili złożenia oświadczenia przed sądem czy, tym bardziej, dopiero od chwili wydania orzeczenia przez sąd.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1<sup>1</sup>, 3 i 4, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Suma zwrotu, która obejmowała także uiszczone opłaty skarbowe od pełnomocnictw, została rozdzielona na powodów w częściach równych (zob. uchwałę SN z 16 listopada 2023 r., III CZP 54/23, OSNC 2024, nr 6, poz. 57).

[SOP]

[a!]